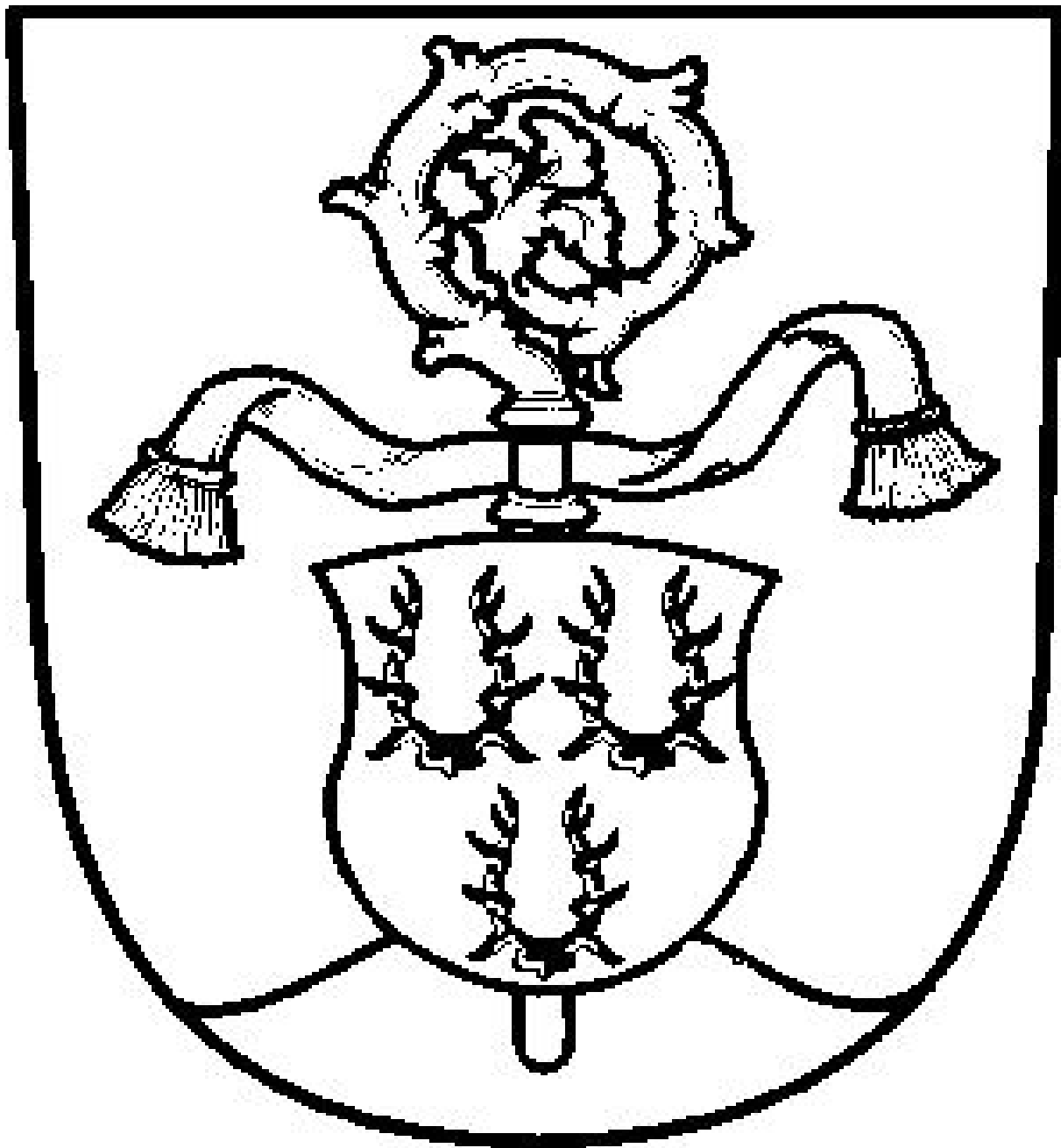

DĚPOLTOVICKÉ LISTY

Číslo 7

2019

vánoční vydání

Vydává obec Děpoltovice reg.č. RK 697/99 – 10

Redakce: Jaroslav Kareš

Počet výtisků: 110 ks

DOPIS JEŽÍŠKOVI

Milý Ježíšku,

rok s rokem se sešel a já Ti zase píšu. Jsem už velmi zralého věku, takže žadoněním o nový iPhone či košili Tě nebudu zatěžovat. Musíš mít přece čas a sílu na roznášení dárků hlavně dětem.

Od dětí bychom si my dospělí měli půjčit aspoň na nějaký čas jejich dětské sny a taky smích. Bezstarostnost. A otázky začínající slovem „Proč?“ a touhu vše vědět. A také to, že zvláště ti nejmenší ještě neumí moc kalkulovat a řeknou co si opravdu myslí a co cítí.

A jestli Pánbůh, tedy tvůj tatínek, dá a zůstaneme zdraví, je to vlastně ten nejlepší dárek. Ježíšku, pod stromeček nám dej, prosím, i více tolerance, porozumění, lidskosti a méně třenic a nenávisti. Abychom více mysleli na to, co bylo před námi a co bude po nás. Aby z nás při všem tom honění ať už za penězi a úspěchem nevyprchal soucit s potřebnými a čas na své nejbližší.

Milý Ježíšku, závěrem bych Ti rád poděkoval za přízeň, kterou jsi Děpoltovickým listům po celý rok věnoval.

PS. Vážené čtenářky, a vážení čtenáři, děkuji za Vaší přízeň a přeji Vám krásné vánoční svátky.

Jaroslav Kareš

JAK SLAVILI VÁNOCE NAŠI PŘEDCI V MINULÉM STOLETÍ

Oslavy Vánoc značně utrpěly během dvou světových válek. Přesto jsou dochované zprávy o tom, že vojáci na frontě slavili Štědrý večer, a to někdy dokonce i se svými nepřáteli. V roce 1914 bylo o Vánocích uzavřeno mezi zneprátenými stranami alespoň na tento krátký sváteční čas příměří. Stalo se tak na popud tehdejšího papeže.

O Vánocích se však také válčilo. Právě v tomto období v roce 1914 ne všichni příměří dodrželi. Britské letectvo tehdy zaútočilo na německé loďstvo a vzducholodě. Válečné Vánoce tedy rozhodně nebyly šťastné a veselé.

Vánoce v období první republiky tehdy se po celé republice stromy, pod kterými byly přispívali, peníze pak dostali stál novinář Rudolf Těsnohlídek, v lese novorozence. To ho sociálně slabým rodinám. První s kasičkou byl slavnostně Kasičky pod vánočními stromy roku 1948, kdy komunistická nikdo není chudý.

byly ve znamení charity. Právě objevovaly tzv. charitativní vánoční umístěné kasičky. Do nich lidé chudí a sirotci. U zrodu této tradice který roku 1919 o Vánocích našel přimělo k myšlence pomoci charitativní Vánoční strom republiky rozsvícen roku 1924 v Brně. měly své místo ve městech až do strana prohlásila, že vlastně už

Během druhé světové války křesťanské Vánoce měly vystřídat svátky podle představ nacistické ideologie. Nacisté se snažili o prosazení jakýchsi pohanských tradic, a místo Vánoc slavili tzv. slavnost světél. Zapalovány byly svíčky coby pohanská světla a památka na vojáky, kteří ve válce našli smrt. Nacistický režim také zakázal ve školách učení o narození Ježíše Krista či zpěv vánočních koled.

V Protektorátu Čechy a Morava se však jen lidé chtěli těžko smířit s germánským vlivem, a tak nadále slavili Vánoce po svém. V roce 1935 prezident Edvard Beneš započal tradici vánočních prezidentských projevů, v čemž tedy pokračoval i za Protektoriátu Emil Hácha, který také připomínal křesťanské pojetí Vánoc. Rovněž podporoval vánoční charitativní

činnost, sám například pomáhal dětem v nemocnicích či sociálně slabým rodinám. Vánoční svátky během války byly velmi chudé.

Dárky si lidé dávali jenom skromné a většinou i praktické (pokud si vůbec nějaké dávali), potraviny byly na přiděl, a tak štědrovečerní hostina musela být skromná. Někteří lidé si pochoutky na vánoční stůl obstarávali na černém trhu. Z dobových časopisů jsou zase známé recepty na levná vánoční jídla, která šla připravit z tehdy dostupných surovin.

Tradiční české Vánoce se také snažila později změnit komunistická propaganda. Protože se církev stala nepřitelem komunistů, měl zmizet i křesťanský ráz Vánoc. Zejména v 50. letech minulého století byla patrná snaha o zavedení sovětských tradic do našeho prostředí – například v roce 1951 v rámci celostátní akce Děda Mráz. Ježíška měl nahradit právě sovětský Děda Mráz. Stačí si připomenout třeba rozhlasový projev Antonína Zápotockého z roku 1952, který byl fanaticky agitační:

„Vy, kteří odrůstáte, nepozorujete ani, jak mnohé se u nás v poslední době změnilo a mění. Ani legendární Vánoce nezůstávají beze změny. Září sice vánoční stromky, čekají se dárky, ale mizí už jesličky. (...) Malý Ježíšek, ležící ve chlévě na slámě vedle volka a oslíka, to byl symbol starých Vánoc. Proč? Měl připomínat pracujícím a bledým, že chudí patří do chléva. Doby se ale změnily. Nastaly mnohé převraty. I Ježíšek vyrostl a zestaral, narostly mu vousy a stává se z něho Děda Mráz. Děda Mráz přijíždí k nám od východu a na cestu mu září také hvězdy, nejen jediná betlémská. Celá řada rudých hvězd na našich šachtách, hutích, továrnách a stavbách.“

I přesto zůstal však symbolem českých Vánoc Ježíšek. V 60. letech navíc začalo násilné prosazování Dědy Mráze postupně mizet. Ve stejné době dostaly vánoční svátky spíše konzumní charakter. Právě tehdy vznikla i píseň *Vánoce přicházejí*, jejíž text tehdejší podobu Vánoc docela přesně vystihuje. Jakýsi duchovní charakter Vánoc byl najednou pryč.

Tradiční české Vánoce byly ohroženy i po roce 1989, tedy po pádu komunistického režimu. Podobně jako v 50. letech pronikl do našeho prostředí Děda Mráz, po roce 1989 to byl Santa Claus. Jedním z tradičních symbolů českých Vánoc je však dodnes Ježíšek. Ten u nás naděluje dárky již od 17. století!

VÁNOČNÍ POVÍDKY

Dary tří králů

Dolar a osmdesát sedm centů. Víc nic. A z toho šedesát centů v jednocentových mincičkách zachráněných po jedné po dvou po nelítostném smlouvání s hokynářem, zelinářem nebo řezníkem, až tváře hořely nevyřčeným doznáním škudlilství, jež takový způsob nakupování prozrazuje. Třikrát to Della přepočítala. Jeden dolar a osmdesát sedm centů. A zítra budou Vánoce.

Zjevně se nedalo dělat nic jiného než plácnout sebou na ošuntělé kanapátko a skučet. Della to udělala. Čímž potvrdila mravní naučení, že život je směsice vřískání, stýskání a výskání, přičemž stýskání převažuje.

Zatímco se nám paní domu zvolna propracovává od prvního stadia ke druhému, porozhlédněme se po bytečku. Podnájem za osm dolarů týdně, interiér se nedá popsat než větou holou. V chodbě v přízemí schránka na dopisy, v níž by ses dopisu nedočkal, a elektrický zvonek, z něhož bys zvonění nevymáčkli. K tomu příslušná tabulka hlásající „James Dillington Young“. Honosné Dillington uprostřed jména vylétlo na stožár v předešlém období blahobytu, kdy jeho majitel pobíral třicet dolarů týdně. Nyní, kdy se příjem scvrkl na dvacet dolarů, písmena ve slově Dillington zašla, rozmazala se a jako by seriózně začala uvažovat o tom, že se i ona scvrknou ve skromné a nevýbojné D. Nicméně kdykoli přišel James Dillington Young domů a vyšplhal se ke svému bytu, byl oslovován „miláčku“ a náramně objímán paní Youngovou, kterou už znáte pod jménem Della. Potud vše v pořádku.

Della se vyplakala a začala si hadříkem a pudrem restaurovat tvář. Stála u okna a bez zájmu sledovala ošklivou šedivou kočku na ošklivém šedivém dvorku. Zítra bude Štědrý den a ona má jen dolar osmdesát sedm centů na dárek pro Jima. Měsíce už strádá cent k centíku a tohle je výsledek. S dvaceti dolary týdně si vyskakovat nemůžeš. Výdaje byly vyšší, než čekala. Vždycky jsou vyšší. Dolar a osmdesát sedm centů na dárek pro Jima. Pro jejího Jima. Kolikrát si v šťastných chvílích představovala, co hezkého mu koupí. Něco hezkého a vzácného a přepychového – prostě něco aspoň trochu hodného té cti, že mu může patřit. Mezi dvěma okny pokoje viselo zrcadlo. Možná jste takové viděli v podnájmu za osm dolarů týdně. Velice útlá a velice bystrá osoba sledující v soustavě podélných šmouh získá poměrně slušnou představu o svém zevnějšku. Štíhlá Della to umění zvládala.

Náhle se prudce odvrátila od okna a přistoupila k zrcadlu. Oči jí zářivě planuly a z tváře jí během dvaceti vteřin zmizela veškerá barva. Rychlým pohybem si uvolnila vlasy a nechala je splývat rozpuštěné v celé jejich délce.

Ve vlastnictví Youngových byly dvě věci, na které byli svrchu jmenovaní patřičně hrdí. Jednak to byly Jimovy zlaté hodinky, Jednak Delliny vlasy. Kdyby za sama královna ze Sáby, Della si rozpuštěné vlasy po koupeli povlátat šperky a cennosti Jejího Veličenstva Šalamoun byl tady v baráku svými poklady, Jimovi by to nedalo, nevytáhl hodinky, jen aby viděl, jak si ten monarcha rve závistí vous.

patřící kdysi otci a předtím praotci. oknem na protilehlém světlíku bydlela neodpustila tu a tam nechat své z okna ven a degradovat tak veškeré na pouhou veteš. A kdyby král domovníkem a suterén měl přecpaný aby pokaždé, když půjde kolem,

Teď se tedy Delliny krásné vlasy hrnuly v proudech kolem ní, čeřily se a blyštěly jak kaskády hnědých vod. Spadaly jí až pod kolena a zahalovaly ji celou jako roucho. Spěšně a nervózně Della své vlasy opět spoutala. Jen na chvíli zaváhala a zarazila se v nehybném postoji, slzička či dvě ukáply na odraný koberec. A už měla na sobě svůj starý hnědý kabátek a svůj starý hnědý klobouk. Se zavřením sukni a pořád ještě s jiskrou v oku proplula dveřmi a pelášila po schodech dolů na ulici a dál a dál.

Zarazila se až před cedulí: „Madam Violetová. Vlasové doplňky všeho druhu“. Vyběhla do prvního patra, udýchaná, jen tak tak se stačila sebrat. Madam, mohutná, tvarohovitě bílá netýkavka, byla na hony vzdálená fialce. „Koupíte mé vlasy?“ zeptala se Della. „Kupuju vlasy,“ řekla madam. „Sundejte si klobouk, ať se můžu podívat.“ „A už se zas rozlily hnědé kaskády.“ „Dvacet dolarů,“ řekla madam a zkušenou rukou si potěžkala tu záplavu. „Dejte mi to rychle,“ řekla Della. Ojoj! Ale následující dvě hodinky se vznášela jak na křídlech motýlích. Radši však zanechme otřepaných metafor. Prostě rabovala krámy v honbě za dárkem pro Jima.

Nakonec ho našla. Jedině pro Jima byl stvořen, pro nikoho jiného, V žádném z obchodů, které prošmejdila skrz naskrz, nenašla nic podobného. Byl to platinový řetízek jednoduchého střídmého vzoru, patřičně proklamující svou cenu pravou svou podstatou, a ne nějakými křiklavými parádičkami. Takto se vždy pozná dobrá věc. A tato byla skutečně hodná Jimových HODINEK. Ledva řetízek uviděla, věděla, že musí patřit Jimovi. Patřili k sobě. Neokázalost a hodnota – to charakterizovalo oba dva. Odevzdala dvacet jedna dolarů a s osmdesáti sedmi centy pospíchala domů. S takovým řetízkem na hodinkách si může Jim plným právem s chutí ověřovat čas v jakékoli společnosti. Vždyť jakkoli skvostné hodinky má, dosud se na ně musel často dívat pokradmu, protože místo na řetízku visely mu na kusu umolousaného řemínku.

Když se Della vrátila domů, měla co dělat, aby své rozdychtění zchladila trochou rozumu a rozvahy. Vzala si žehlíka na vlasy, zapálila plynový hořák a jala se napravovat pohromu, kterou jí velkorysost spojená s láskou napáchaly na hlavě. A to je vždy nesmírně těžký úkol, přátelé – kolosálně.

Za tři čtvrtě hodiny měla hlavu pokrytou drobnými hustými kudrlinkami, takže se náramně podobala uličníkovi z páté obecné. Prohlédla si svůj obraz v zrcadle pečlivě a kriticky. „Jestli mě Jim nezabije hned,“ sdělila si z očí do očí, „tak mi poví, že vypadám jak hopsanda z kabaretu. Ale co jsem mohla dělat? Co jsem mohla dělat s dolarem a osmdesáti sedmi

centy?“ V sedm hodin byla káva uvařena a na kraji sporáku vyčkávala rozpálená pánvička na své dvě porce řízků.

Jim se dosud nikdy neopozdil. Della složila řetízek v dlani a posadila se na roh stolu hned u dveří. A pak uslyšela jeho kroky na schodech v přízemí a jen maličko pobledla. Ráda pronášela krátké tiché modlitbičky za ty nejprostší věci a nyní zašeptala: „Bože, dej, ať se mu ještě líbím.“

Dveře se otevřely, Jim vstoupil a zavřel za sebou. Měl propadlé tváře a na nich vážný výraz. Chudák, bylo mu sotva dvaadvacet, a už má být hlavou rodiny. Potřeboval by nový kabát a chodí bez rukavic. Stanul ve dveřích a zarazil se jak křepelák, když ucítí křepelku. Oči upíral na Dellu a bylo v nich něco, čemu nerozuměla a co ji děsilo. Nebyl to hněv ani úžas, nesouhlas ani vztek, žádný z pocitů, na které byla připravena. Pouze na ni upřeně zíral a ona nevěděla, co jeho pohled znamená. Svezla se ze stolu a přistoupila k němu. „Jime, miláčku,“ zasténala, „nedívej se na mě takhle. Nechala jsem si ustříhnout vlasy a prodala je, protože bych Vánoce nepřežila, kdybych pro tebe neměla dárek. Zase mi narostou, uvidíš! Vid', že ti to nevadí? Mně vlasy rostou strašně rychle. Řekni, „Veselé Vánoce“, Jime, a budme šťastní. Ani nevíš, jaký krásný – jaký nádherný dáreček pro tebe mám.“

„Ty sis dala ostříhat vlasy?“ namáhavě ze sebe vysoukal Jim, jako by se z této do očí bijící skutečnosti musel dopracovat po značném duševním úsilí.

„Dala jsem si je ostříhat a prodala jsem je,“ řekla Della. „Copak mě už takhle nemáš rád? Jsem to já, i když nemám vlasy.“ Jim se pátravě rozhlížel po místnosti. „Takže vlasy už nemáš?“ řekl s výrazem takřka idiotským. „Hledat je nemusíš,“ řekla Della, „Prodala jsem je. Jsou pryč. Je Štědrý večer, víš? Tak buď na mě hodný, protože jsem se jich vzdala kvůli tobě. Ty vlasy se daly spočítat,“ řekla s náhlou sladkou vroucností, „ale mou lásku k tobě nikdo změřit nedokáže. Můžu dát smažit řízky, Jime?“

Rázem se Jim probral z transu. Vzal Dellu do náručí. Na deset sekund všimne si radši s diskretní pozorností nějakého nepodstatného objektu v druhém koutě pokoje. Osm dolarů týdně nebo milión ročně, Jaký je v tom rozdíl? Matematik či učenec by jistě usuzoval chybně. Tři králové se dostavili s převzácnými dary, ale na tohle by se nezmohli. Kteroužto temnou narážku ještě objasníme.

Jim vyňal balíček z náprsní kapsy kabátu a hodil ho na stůl. „Nemysli si hned o mně bůhvíco,“ řekl Jim. „Žádná ondulace, amputace či operace tvých vlasů nemůže způsobit, abych miloval svou holčičku míň než dosud. Ale až rozbálíš tenhle balíček, pochopíš, proč mě to ze začátku tak vzalo.“

Bílé prstíky jaly se hbitě cupovat provázek a papír. Vzápětí radostný výkřik! A pak, běda! Rychlý, typicky ženský přechod k bédování a lamentaci, vyžadující bezprostřední zapojení veškerých chlácholivých schopností pána domu. Neboť zde ležely HŘEBENY – souprava hřebenů, na temeno i pro týl, k výkladní skříní na želvoviny s obrubou barevně ladící s těmi drahé hřebeny, jak věděla, po sebemenší naděje, že jí kdy kadeře, které měly být jsou fuč. Přece však je přivinula k hrudi a za chvíli byla i schopna vzhlednout, upřít své uslzené oči na Jima, usmát se a říct: „Mně vlasy rostou strašně rychle, Jime.“ A pak už vyskočila jako kotě, kterému přizehli kožíšek, a halasila: „Počkej, počkej, počkej!“

Jim ještě neviděl její krásný dárek. Dychtivě mu ho podávala na otevřené dlani. Matný vzácný kov se blýskal odlesky jejího horoucího nadšení. „No není perfektní, Jime? Zběhala jsem celé město, než jsem ho našla. Teď se musíš koukat, kolik je hodin, aspoň stokrát za den. Půjč mi hodinky. Ať vidím, jak se k nim ten řetízek hodí.“ Ale Jim neposlechl. Svalil se na kanape, založil si ruce za hlavu a usmíval se.

„Víš co, Dello?“ řekl. „Odložme svoje vánoční dárky načas stranou. Jsou až moc krásné, než abychom si je teď mohli užít. Hodinky jsem prodal, abych ti mohl koupit hřebeny. A teď už dej, prosím tě, smažit ty řízky.“

Tři králové byli, jak víte, mužové moudří – náramně moudří, kteří přinesli dárky děťátku v jesličkách. Vynalezli umění vánočního obdarovávání. A protože byli moudří a rozumní, i jejich dárky byly moudré a rozumné, v případě duplikace snad i prozřetelně vyměnitelné. A já se vám tu neobratně vnucuju s nezáživným povídáním o tom, jak dvě pošetilé děti zcela nerozumně jeden druhému obětovaly to nejcennější, co měly. A přece v posledním slově všem mudrcům a rozumbradům těchto časů budiž řečeno toto: ze všech těch, kteří obdarovávají, byli tito dva nejmoudřejší. Neboť moudré je dávat a přijímat takové dárky. Vždy a všude. Takoví jsou králové králů.

povídka O. Henryho (1862 – 1910) z Vánoční knihy

Balada štědrovečerní

Učitel šel rychle po zasněžené cestě k budově školy. Měl pravou vánoční náladu. Přátelsky pokynul hloučku dětí, zadupal na rohožce a zmáčkl kliku. Velkou mosaznou kliku, těžkou už napohled. Dneska je ale mráz, pochvaloval si. Měl rád tohle počasí o Vánocích. Pohladil tu krásnou kliku. Co kdyby ji olízl? Zkusit, jak dlouho to trvá, než se jazyk přilípne. V životě o tom už tisíckrát slyšel, ale nikdy na vlastní oči nic podobného neviděl. Někdy to vyzkouším, řekl si, teď na to není vhodná chvíle. Svižně vyběhl schody.

Blbštajn přišel do třídy a plácl aktovkou o lavici. Byla lehoučká, nezatížená knihami nebo nějakým penálem. Měl v ní krabičku cigaret a někde na dně zmačkanou pětku. Sesul se na židli a znechuceně se rozhlížel. Díval se na spolužáky. To oni mu přišli tuhle přezdívkou. Bylo mu to jedno, že pět a pět je deset. Kašlal na to, že jsou Vánoce. Byl to Blbštajn. Rád kouřil a potuloval se po ulicích, kouřil a poslouchal řeči dospělých. Jediné, co si přál, bylo být už konečně mezi nimi. Mít peníze a auťák a vykvajznout se na celou školu v čele s tím nádivou, co se z něho pořád snažil něco udělat. Nechápal, jak může někdo klesnout tak nízko, že dělá učitele. Hlídacího psa, co vás nutí sedět, poslouchat a hlásit se. Ale co, za pár měsíců už vypadnu a sbohem, pane učiteli!

Byl o dobrou hlavu větší než ostatní spolužáci a pod nosem měl první opravdové fousy. Byl nejsilnější. Není to chlap, uvažoval, když se díval na učitele, jinak by ho včera pořádně zmáčkl, když ho načapal na záchodě. Blbštajn se usmál. Namaloval si nad záchodovou stěnu, tam, co končí asfalt, křídou terč a trefoval se. V tomhle byl mistr. A pak se objevil tenhle tajrlík. Stál tam a bylo na něm vidět, že neví, co říct. Blbštajn se na něj drze díval a pak mu přede všemi povídá: „Chcete to taky zkusit? Jestli se dneska necejtíte, tak vám můžu dát fóra.“ Ale učitel odešel. Jó, je to srab.

Učitel měl pořád výbornou náladu. Nevěděl sám, jak je to možné, ale Vánoce ho vždycky takhle potěšily. Cítil se mladý a silný, což byl, a zároveň citlivý a chytrý, což o něm často říkala jeho krásná kolegyně. Tyhle svátky prožijí spolu. Zadíval se oknem na jiskřící sněh. Čekají ho báječné dny. Někdy Blbštajn na tom sotva něco změní.

„Hoj, ty Štědrý večere, ty tajemný svátku ...“ recitoval nahlas a s protektorskou laskavostí si prohlížel své žáky. Sledovaly ho však Blbštajnovy oči. Sledovaly ho a braly mu potřebný klid. Mělké, indolentní, k uzoufání vodové. „Hospodáři štědrovku, kravám po výslužce ...“ odříkával učitel a v duchu si pomyslel, že mu možná křivdí. Je to sice ignorant, ale třeba i on bude mít jednu svou velkou chvíli. Každý máme své velké chvíle.

Učitel stál před ním na stupínku a slintal si na kravatu. Na mě je všechno tohle moc krátký, myslel si Blbštajn. Jen co vodsad' vypadnu, tak se zařídím. Prej hrachu jeho družce ... Di do háje, chlape! Líp než ty se teda zařídím rozhodně, to si piš. Vo takovýhle fešáky v mém světě ani nezavadím. Nebude tam pro ně místo, a pro tyhle básničky jakbysmet.

Zazvonilo. Učitel si sebral věci, popřál všem hezké Vánoce a vyběhl ze třídy. Když skákal do schodů, snažil se pěkně pružit v kolenou.

Zlehka zaklepal na dveře krásné kolegyně. Oba celí zrůžověli, když se domlouvali na dnešní večer. Celý svět zrůžověl. Seděl teď ve sborovně a neměl stání. Ale slíbil kolegyni, že na ni počká až do večera a pak odejdou společně – k němu. Doma měl všechno přichystáno. Stromeček s láskou ustrojený, dárek v hedvábném papíře, i cedulku si včera pro jistotu krasopisně napsal. Díval se oknem do kraje. V příjemném snění si ani nevšiml, jak se v tuhle dobu rychle smráká.

Blbštajn se procházel venku a pokuřoval. Ne že by zrovna neměl kam jít, mohl zůstat doma, jenže co tam. Matce to bylo jedno, ta měla spíš radost, že od něj má pokoj, protože tam zas má toho frajera. Vánoce, říkal si, jsou pěkná pitomina. Všichni se na sebe najednou tvářej, a co z toho? Jó, něco jinýho by bylo mít krásnou ženu a dát jí kožich. Nebo perly. Nejlepší jsou perly. Pomalu se loudal zasněženou ulicí.

Učitel to čekání už nemohl vydržet. Vyšel před školu a zadíval se na nebe. Bylo mírné a plné hvězd. Chvilí se tím pohledem kochal a pak se rozhodl, že se vrátí. Vezme si kabát a počká tady před školou na krásnou kolegyni. Otočil se. V měsíčním světle se před ním zaleskla klika. Jako nůž provokatéra. Zamyšleně si ji prohlížel. Že by to zkusil? Je to nesmysl. Jenže kdy jindy? Kdy tak krásnou kliku? Rozhlédl se. trochu olíznout. Jen maličko. Uvidí stejně měl jako učitel už dávno První dojem byl nijaký. Klika ho počkat, co se bude dít, uvažoval. Dechem se beztak klika pravděpodobně oteplí natolik, že nemůže přimrznout. Už se viděl, jak říká užaslým žákům: „Je velký nesmysl, že jazyk na kliku v mrazu přiložený přimrzá.“ A pak jim s úsměvem prozradí: „Vím to totiž z vlastní zkušenosti, moji milí.“

Jenže něco se muselo stát. Nejdřív ho napadlo, že si to vsugeroval, ale pak zkoprněl. Jazyk ho pátil jako čert, byl jak ze dřeva, a hlavně s ním nešlo hnout. Učitel přimrzl.

Blbštajn si zapálil další cigaretu a zahnul ke škole. Ne že by bez ní nemohl být, ale z dálky se mu zdálo, že vidí u dveří nějakou postavu v takové divné pozici. Jako by někdo šmíroval klíčovou dírkou. Šel opatrně blíž a pak zůstal překvapeně stát. Trvalo mu dost dlouho, než pochopil, co se tu děje.

Teď už se díval na učitele úplně zblízka, pomalu mu foukl kouř do zrudlého obličeje a řekl: „Tak tohle je teda malér!“

Několikrát ho obešel ze všech stran a přitom nahlas uvažoval: „Co s tímhle budeme dělat? Možná že by šel utrhnout, jenže to jistě tuze bolí. Tekla by tu krev a vůbec, třeba by na tý klice ten jazyk i zůstal, a co potom s huhňavým učitelem?“ Znovu učitele obešel. „Podívejme, upřímně řečeno, je jen jeden způsob, jak vás z tý kliky sundat. Sehnat někde teplej čaj a tím tu kliku polejt, jenže ...“ vzdychl, „shánějte teď někde čaj, to je těžký, teď jsou všichni zalígrovaný doma a cpou se kaprem. Eště by mě vyhodili, kdepak ...“

Díval se dlouze do usazených očí a drbal se za uchem. A pak pomalu a po úvaze řekl: „Helejte se, to, co vám řeknu, se vám možná nebude zamlouvat, ale nechte si to aspoň projít hlavou. Vzpomínáte si, jak jste mě chyt na tom záchodě? Protože v tom já jsem doopravdy mistr. Určitě bych se trefil. No, rozmešlejte se, já se jdu ještě krapánek projít.“

Učitel stál na roztřesených nohou. Nebe, před chvílí ještě plné hvězd, se zatáhlo. Pozoroval první vločky, které se mu míhaly před očima. V dálce se ozvalo jemné zvonění. To Ježíšek přináší všem hodným dětem dárky. Byla mu hrozná zima, ale stále doufal, že se stane zázrak. Lépe v mylné naději snít, před sebou čirou temnotu, nežli budoucnost odhaliti, strašlivou poznati jistotu, huhlal do kliky. Začal Štědrý večer ...

Povídka Petra Šabacha z knihy Tři vánoční povídky (1986)

CÍRKEVNÍ PAMÁTKY V NAŠEM OKOLÍ

Křížová cesta, někdy podle jejího cíle nazývaná Kalvárie, je symbolická cesta sledující události spojené s ukřížováním Ježíše Krista. Zahnuje dění kolem jeho odsouzení, nesení kříže a ukřížování na hoře Golgota (Kalvárie). Křížová cesta je rozdělena na obvykle čtrnáct zastavení.

Nejdecká křížová cesta

Nejdecká křížová cesta byla postavena v letech 1851 – 1858 Nadací křížové cesty v Nejdku v příkré, téměř nepřístupné stráni na severozápadním úbočí Křížového vrchu (Kreuzberg, 695 m.n.m.), tehdy Střeleckého vrchu (Schliessberg), nad městem Nejdeck (Neudek). Celá staletí byl Křížový vrch pustý a pásly se na něm pouze ovce, jak to prozrazuje jeho původní název Hirtenberg (Pastýřský vrch) Někdy kolem roku 1625 zřídili nejdečtí měšťané na jeho úpatí střelnici pro místní střelecký spolek. Roku 1626 vydali držitelé nejdeckého panství, Kollonové z Felsu, pro střelecký spolek Střelecký řád o šestatřiceti bodech. Dlouhá léta se rozléhaly po Střeleckém vrchu, jak se tento kopec začal nazývat, ozvěny výstřelů nejdeckých ostrostřelců. V roce 1829 museli nejdečtí ostrostřelci opustit svou střelnici kvůli stavbě státní silnice do Nových Hamrů. Vyhlédli si nové stanoviště, ostrůvek v řece Rolavě v místě nynějšího Kulturního domu.

Podnět ke zřízení křížové cesty dala Anna Häcklová, vdova po bohatém nejdeckém měšťanovi, která zemřela roku 1840. Neměla žádné blízké příbuzné, a tak celý svůj majetek ve výši 28 tisíc rýnských zlatých věnovala na zřízení křížové cesty. Vykonavatelem její poslední vůle byl městský Waldöstl (1791 – 1871), který Nadaci křížové cesty. Franz odmítnutí požadavků pozůstalých po Anně domnělých práv, a poté se

soudce a představitel obce Franz poté založil k tomuto účelu Waldöstl nejprve dosáhl vzdálených příbuzných, Häcklové, kteří se domáhali obrátil na obec, aby získal další

finanční prostředky na křížovou cestu. Zde však neuspěl, jelikož město tehdy potřebovalo sehnat peníze na stavbu nové radnice, když původní již hrozila zřícením. Franz Waldöstl využil zoufalé snahy obce opatřit si peníze na stavbu nové radnice a koupil od města na tři a půl hektaru pozemků na Střeleckém vrchu.

Zemní práce byly započaty v roce 1851. Pro budování širokých terasovitých cest v prudkém svahu museli stavitelé použít obrovské množství kamene na opěrné zdi o různé výšce v celkové délce 1 300 m, některé skály naopak museli ve vytyčené trase vylámat v celkové délce 180 m. Zruční kameníci začali stavět 14 kapliček zastavení křížové cesty z tesaných žulových kvádrů. Chodníky křížové cesty byly chráněny proti přívalovým deštům podélnými příkopy. V místech, kde příkrý svah tvoří úžlabinu, byly pod cestou vyžděny propustky, které slouží dodnes. Nakonec bylo podél serpentinovitě vedených cest vysázeno na 250 stromů, ponejvíce buků. Dne 24. října 1858 proběhlo slavnostní vysvěcení křížové cesty. V roce 1860 byla před prvním zastavením na křížové cestě postavena kaple Olivetské hory. Do kaple byly přeneseny sochy umístěné předtím pod nejdeckou skálou. V letech 1862-1863 byla postavena kaple Božího hrobu na konci cesty na vrcholu Křížového vrchu. Přibližně v téže době byl v mohutné skále naproti kříži vytesána výklenková kaplička a v ní usazena socha Kristus ve vězení. V roce 1863 zhotovil nejdecký truhlářský mistr Wenzel Waldöstl (1816-1866) dřevěný kříž, kterým byl osazen skalnatý vrchol Křížového vrchu. Roku 1897 původní dřevěný kříž nahradil sedmimetrový železný krucifix, který navrhl a odliil ve spolupráci s nejdeckými železárnami klempíř a kovářský mistr Waldöstl, bratr autora dřevěného kříže. Pro svou atraktivní polohu a krásné výhledy na město byla křížová cesta hojně navštěvována poutníky a výletníky i když nebyla nejdecká křížová cesta nikdy majetkem církve, věřící k ní přesto putovali.

Za první republiky byly na křížové cestě u každého zastavení zřízeny dřevěné lavičky, které však byly během 2. světové války zničeny. Po nuceném vysídlení německého obyvatelstva na konci druhé světové války se křížová cesta přestala udržovat a nastal její rychlý úpadek. Křížový vrch začal zarůstat náletovými dřevinami a křovinatým podrostem. Po roce 1950 došlo k likvidaci kaple Olivetské hory na počátku křížové cesty. Později byla pobořena i kaple Božího hrobu na konci křížové cesty. Výklenky s reliéfy byly překryty nevzhledným pletivem, které snad mělo chránit díla před poškozením. Během 60. let 20. století byly však původní dřevěné reliéfy kapliček zničeny nebo rozkradeny. Stejně tak vzaly za své lavičky a osvětlení čtrnácti zastavení. Na začátku 90. let 20. století zbyly z křížové cesty jen kříž na vrcholu a holé kamenné kapličky, které odolaly vandalům jen díky své žulové podstatě a dokonalé práci krušnohorských kameníků.

Roku 1999 bylo založeno občanské sdružení Jde o Nejdek, které přistoupilo k obnově a celkové rekonstrukci křížové cesty. Město Nejdek dlouhá desetiletí nevladilo pozemky křížové cesty.

Nové reliéfy s tradičními, ale moderně pojatými biblickými výjevy z posledních hodin života Ježíše Krista vytvořila sochařka Markéta Horňáková z Hořic v Podkrkonoší z umělého pískovce. Bohužel se tento materiál ukázal jako málo odolný proti zásahům člověka. Neznámí vandalové již během jednoho měsíce reliéfy poškodili. Město se marně domáhalo převodu pozemků křížové cesty do jeho vlastnictví, a tak se nemohlo pokračovat v opravě cest a opěrných zdí.

V listopadu 2001 založilo sdružení Nadační fond křížová cesta v Nejdku a nashromáždil v něm na obnovu umělecké části cesty v letech 2002-2008 2,5 milionu korun. Nové umělecké reliéfy kapliček navrhl a vytvořil v letech 2002-2007 nejdecký výtvarník Heřman Kouba. V červenci roku 2007 byla křížová cesta na Křížovém vrchu v Nejdku převedena do vlastnictví města Nejdek. Město se poté postaralo o opravu 14 kapliček, opravu hlavní přístupové cesty a o kultivaci lesa. Celá křížová cesta byla doplněna veřejným osvětlením a kamerovým systémem.

V neděli 31. srpna 2008 v 10 hodin dopoledne byla nově opravená obnovená křížová cesta při příležitosti 150. výročí vzniku znovu slavnostně otevřena a vysvěcena plzeňským biskupem Msgre. Františkem Radkovským.

(citováno z knihy Industrální topografie-Karlovarský kraj)

VÁNOČNÍ PŘÍBĚHY A POHÁDKY

První vánoční dárek

Byla, nebyla, jedna malá vesnička uprostřed Evropy, její jméno není až tak důležité, zato jeden z příběhů, který se tam stal, je hodně významný – především pro vás, pro děti. Tak se hezky posaďte, budu vám vyprávět příběh o Prvním vánočním dárku.

Stalo se to už hodně dávno – v době, kdy pohádky byly teprve v plenkách. V chaloupce na kraji vesničky žila jedna chudá rodina. Táta, máma a dvě děti – Barunka a Vašík. Navzdory chudobě byli šťastní, protože se měli moc rádi.

Obě děti už chodily do školy, byly hrozně zvědavé, a proto školu milovaly. Jednou, byl zrovna podzim, jim paní učitelka vyprávěla o Adventu a o narození Ježíška. Děti poslouchaly tiše jako pěny. Vánoce měly moc rády a každý rok se na ně těšily.

Když šli Bára s Vašíkem domů, došlo jim, že Vánoce jsou vlastně Ježíškovy narozeniny a bylo jim divné, že nikoho nenapadlo mu nějaké dárky přichystat. Jaké by to byly narozeniny bez dárků, že?

Vašík s Barunkou se rozhodli, že to dárky přichystají. Protože neměli vyrobit. Den za dnem přemýšleli, už blížily Vánoce a oni stále neměli. Až jednou ... Vraceli se ze školy připravoval zvířátkům do krmelce apod. Barunku napadlo, že by oříšků, skořápek a zbytků látek.

ozdobit jimi malý stromeček, který jim rostl na zahrádce. „Dáme na něj i nějaké svíčky, bude to jeho narozeninový dort,“ nadšeně vykládal Vašík a Barunka se přidala: „Jasně, poprosíme o pár svíček pana faráře. Stromeček pak bude krásně svítit a Ježíšek alespoň uvidí, kde má přichystané dárky.“

změní a že letos Ježíškovi nějaké peníze, všechny dárky museli ručně jaké dárky by to měly být. Pomalu se žádný nápad.

lesem a uviděli hajného, který jídlo – jablíčka, mrkev, žaludy, kaštiny dárky mohli udělat ze sušeného ovoce, Vašík zase říkal, že by bylo pěkné

Děti opravdu všechno stihly. 24. prosince byl konečně smrček ozdobený. Děti před ním stály a stromeček celý svítil do tmavého večera. Na nebi vyšla první hvězda a najednou ke stromečku přišly i ostatní děti z vesnice. Zajímaly se, co se tam děje a proč. Vašík jim to prozradil. Také ostatní děti chtěly něco Ježíškovi dát. V tu chvíli Bára něco napadlo a zeptala se ostatních: „Víte o co usiloval Ježíšek? Proč se vlastně narodil?“ Děti nevěděly,

pouze krčily rameny. „No přece, aby byli všichni na sebe hodní, ne? Vysvětlila jim a dodala: „Co kdybychom slíbily, že budeme celý rok hodní. Pokud to dodržíme, bude to víc, než všechny poklady světa!“ Všichni kolem souhlasili, a tak k tmavému nebi stoupal jeden veliký dárek pro Ježíška.

Najednou se dětem zdálo, že večernice je blíž a blíž, uslyšely slabí cinkot zvonečku a jejich stromeček zalilo zvláštní světlo. Když vše utichlo, pod stromečkem, pod stromečkem se objevily dárky. Každé z dětí tam mělo své tajné přání – někdo panenku na hraní, jiný cínového vojáčka, další koloběžku. U každého dárku byl malý lísteček podepsaný Ježíškem, ve kterém každému děkoval za dárek a přál veselé Vánoce.

Od té doby každé dítě, které je hodné a poslušné dostane od Ježíška pod stromeček nějaký dárek.

Ševcovská pohádka: Jak si švec pořídil lyže

Je tomu dávno, tenkrát se na horách kyselo snídalo i obědvalo, a kdo si nepospíšil, na toho nezbylo. Bylo jich pod střechou plná světnice, prabába, bába, máma, děti jako z jara kuřat pod větší sejto. Když přibyl další krk, zasadil táta o brázdou brambor víc a bylo postaráno. S obutím si starost nedělali, táta švec ušil jedny boty a ten je obul, kdo šel v zimě do háje pro nějakou tu souš na topení. S ševcovským řemeslem žádná sláva, a tak aby táta švec daremně neseseděl, prohazoval kolikero řemeslo: v létě zedničil, v zimě tkalcoval, pletl košíky, vázal pometla, nasazoval hrabišťata a taky si škrábal panáčky z lipového dřeva. Hoši chodili o Vánocích na koledu jako jestličkaři, betlém s panáčkama s sebou a to taky dalo nějakou korunu na přilepšenou. No tak dělal ty poutničky k betlému, udělal Kubu i Votrubu, co pásli ovce na betlémské louce, Panenku Marii, svatého Josefa i maličké Jezulátko. Že byl švec a po řemesle se mu stýskalo, všechny ty betlemáčky obul. Všem udělal boty do krkonošské zimy, tak jak by to udělal i pro svou drobotinu, kdyby bylo peněz na kůži. Neošdil o obutí ani malé Jezulátko v jesličkách. A tu se mu zdálo, jakoby to pacholátko zamrkalo. Zamrkalo očičkama, zamrskalo obutýma nožičkama, vyplivlo z hubičky cumel a děkovalo: „Ševče milej, to se mi líbí, že jsi mě nenechal bosýho do vaší zimy. Co už kumštýřů dělalo betlémy, nikoho nenapadlo, aby mě obul.“ A prý: „Co bys za to chtěl? Splním tvoje přání.“

Jeminánku, takové nadělení! Švec překvapením načisto ztratil řeč. Všechna výmluvnost, s jakou nabízel na prodej po jarmarcích svou ševcovinu, jakoby zamrzla v hubě. Pro pána nebeského, co si má nahonem přát? Ze střechy mu lítají šindele, doma hladových krků a pole samý kámen. Každé jaro nejmíň padesát košů kamene posbírání v poli a ještě jednou tolik košů hlín aby se vynosilo na hřbetě, co jarní voda smetla z pole. To je nějakých kroků z kopce do kopce, v létě s loktuší sena, a v zimě robota s lopatou, když je sněhu po pás! To by se poničilo bot, kdyby horáci na ty boty měli. Ale jeden by to rád dělal, jen kdyby ty nohy lepší sloužily! Kdyby tak chtěly samy běhat přes kopce! Tak se mu to všecko, co by bylo potřeba, hrnulo na jazyk, až se spojilo v přání: „Kdyby ty nohy samy šlapaly za vším, co se musí odšlapat přes ty kopce! A to nepočítám kroky od jarmarku k jarmarku, kdyby bylo na kůži, aby měl švec z čeho boty šít!“

Pachole v jesličkách podumalo „Ševče,“ povídalo, „tohle přání ti aby vám nohy samy od sebe s prosíkem, aby vám ruce samy nehodí do slzavého oudolí. běhají – to ať dělá Líbrcoul a radu. Máte ve stodole starej rozeschlej sud. Zkus si přivázat pod boty dužiny z toho sudu a vyber dost pěkný, aby se uderžely na sněhu. Vodpíchni se holej a poletíš z kopce dolů jak fičiper!“

a nějak se mu to nezamlouvalo. splnit nemůžu. Teď byste chtěli, šlapaly, a zítra přijdete od sebe dělaly, a to se nijak Kdepak kouzelné šúty co sami takoví tatermani. Ale můžu dát

Švec pomudroval a že to tedy zkusí. Vybral prkýnka, převázal je pod boty a šel to zkusit před chalupu. A jen vykročil, už prkýnka i s ševcem ujíždějí kopcem dolů, inu fofrem od ševcový stodoly, a nezastavily se až u Fajtový papírny ve Vítkovicích. Nahoru už to tak nešlo, ale když se švec odpichoval holí, přeci se dohrabal kopcem nazpátek, ke své chalupě. Trochu se zadejchal, ale byl rád, že se ve sněhu neumáchal. Když to zvážil dohromady, poradil ten vynález taky pošťákovi a u Antošu a Kubátů, co chodili mužský

z Benecka do vítkovický papírny na práci: „Dole jste ancvaj a ráno si můžete dyl pochrupat v kanafasu.

A to byly první ski, neboli lyže, a ty sloužily horákům pro práci a ne jen tak, jako dnes výletníkům pro legraci.

Marie Kubátová – Tři šupiny vánočního kapra

POVÍDKA JAROSLAVA HAŠKA

Štědrý večer v sirotčinci

Sirotka Pazourka zavřeli na hod Boží vánoční do komory, kde byly pytle s moukou a také, jak radostně Pazourek objevil, pytle se sušenými švestkami.

Tento objev způsobil, že zoufalá situace Pazourekova počala se vyjasňovat, a málem byl by Pazourek vděčně šeptal díky bohu za sušené švestky, kdyby nebyl právě v takové náladě, kdy člověk na milého pánaboha nejvíce nadává. Bylo mu úplně jasno, že právě kvůli tomu milému pánubohu zde vězí za trest. Sedl si na pytel mouky a vzpomínal na průběh celého večera, jak včera přišel na Štědrý den k nim Ježíšek do sirotčince v podobě pana katechety, ředitele sirotčince, dvou nějakých tlustých pánů a jednoho vyzáblého člověka, který stále posmrkával a kterému říkali excellence. Pak přinesli dva nejhodnější sirotkové zdola z ředitelny balíky se šátky na krk, položili je pod vánoční stromek a políbili katechetovi ruce. Potom přišli ještě nějací páni s černě oděnou dámou, která každého sirotka pohladila po tváři a ptala se ho na nebožtíky rodiče. Tonda Nehovů řekl, že žádných neměl, ostatní se dali do smíchu a Kalous vykřikl: „Parchante!“

To bylo první, nad čím pan katecheta skřípal zuby a říkal, že Ježíšek si toho nezasluhuje, aby on, katecheta, zpohlavkoval o takový slavný den tohoto uličníka. Že ho zpohlavkuje až na Boží hod.

Váša Metzer povídal, že tomu vytáhlému pánovi, kterému říkají excellence, je cítit z úst. Pivora se sázel o půl cigarety, že to není pravda. To byli ještě stále v jídelně. Nejedli dosud nic, měli hlad a čekali na Ježíška, aby je spasil, poněvadž se museli celý den postit až na dva, kteří pomáhajíce v kuchyni, ukradli kus vánočky a chlubil se tím. Poněvadž Pivorovi nedali, řekl to na ně. Myslil, že jim zkazí radost, zatím však oni měli už vánočku v sobě, a tak je pan katecheta tělesně potrestal přede všemi.

„Ježíšek jim nadělil jelita,“ smál se Pivora a štouchal do Pazourka. Stáli dosud v řadě a smáli se těm tlustým pánům, kteří sirotečkové.“

Potom pan ředitel počal rozkládati milosrdný a nedá těm červíčkům zuřivě očima po Wintrovi, ježto který posmrkával. Pan ředitel katechetovi, ten zavolal Wintra a síně. Za chvíli se Winter vrátil, byl uplakaný a tichý jako pěna.

Nato jim pan katecheta poručil, aby šli vedle do síně, kde byl připraven vysoký vánoční stromeček, na němž hořely svíčky a nahoře vznášel se anděl, kterému někdo namaloval uhlem vousy, aby vypadal jako pan ředitel. Tam stáli hodnou chvíli, až konečně otevřely se dveře a vešli ti páni s těma panímáma a celý učitelský sbor sirotčince.

Pan katecheta požehnal se křížem a spustil Otčenáš. Modlili se hlasitě a hodně rychle, aby už to bylo odbyto. Nato ještě modlili se Věřím v Boha a Zdravas Maria.

Licer povídal, že by se to raději mohli modlit při večeři, tak že neví pořád, na čem je, - samé modlení a samý hlad. Po třech Zdravasech vystoupil pan ředitel ze středu učitelského sboru, pokřížoval se a řekl: „Na věky amen!“

Nato měl k nim pan ředitel řeč a mluvil o Ježíškovi přes půl hodiny. Kručelo jim čím dál tím víc v bříše. Pan ředitel říkal, že Ježíšek byl takový maličký, nedovedl to ani říct, jen dělal rukama: „Takovýhle, takovýhle ...“

říkali: „Ubohé dětičky, ubozí

rukama a říkal, že je bůh zahynouti. Koulel při tom vyplazoval jazyk na pána, pošeptal něco panu odešel s ním do vedlejší

Černá paní plakala ještě víc a ředitel pokračoval a mluvil o dobytčatech ve chlívě a díval se přitom významně na sirotky. Mluvil o šátcích na krk, načež si sedl a povstal pan katecheta. Vykládal, že dostane každý ze sirotek na památku narození Ježíška šátek na krk a vyzval je, aby se všichni pomodlili třikrát Otčenáš, třikrát Zdravas Maria a jednou Zdravas Královno.

Pazourek byl do té doby úplně zticha, ač Pivora se stále snažil nějak jej vyprovokovat, ale nyní, když slyšel zase o Otčenáších a Zdravasech, nezdržel se a poznamenal k Pivorovi: „To je nějakýho modlení za každou onuci.“

Ten pán, jenž stále posmrkával, řekl tiše něco řediteli, který pokýval nábožně hlavou, načež se rozběhl dozadu, chytil Pivora za ucho a vrazil mu klouby druhé ruky mezi žebra. Pivora vytušil, že záležitost by mohla poškodit jeho vánoční náladu, a pravil nahlas: „To já ne, to tuhle Pazourek.“ Pazourek se ovšem také hájil a vznikl rozruch, že katecheta přerušil první Otčenáš hned za slovy „a odpusť nám naše viny“. Vše hledělo dozadu.

Ta paní, co stále plakala, začala najednou posmrkávat, začala funět a vzdychat. Ostatní černě odění páni zvedali oči ke stropu a hleděli významně na katechetu, který byl ve zřejmých rozpacích, z nichž si pomohl tím, že vytáhl z kapsy modrý šátek, nasadil jej k tváři a zatroubil tak dopáleně, že Vošťálek, Blüml, Kačer a Gregor myslili, že už to troubí venku starý sluha Vokřál, což mělo být znamením k společnému zapění vánoční koledy, a zavřískli jako jeden muž: „Narodil se Kristus Pán ...“ Katecheta sice zvedl ruce, aby bylo ticho, leč ostatní myslili, že chce dávat takt, a spustili unisono. V tom vznešeném vánočním řevu drapl ředitel Pazourka jako tygr jehně a odvedl ho do komory.

Ať si laskavý čtenář představí komoru, v ní Pazourka, pytle mouky, pytle sušených švestek a na zemi hrnec mléka. Toť se ví, že Pazourek mouku nejedl ani nepil. Co jedl a pil, lze se tedy snadno domyslet. A následky při jeho celodenním postu také. A tak se snad lze i domyslet to, že dva pytle mouky v té komoře nebyly vůbec k potřebě a že z komory po půlnoční, když Pazourka z ní ředitel pouštěl, docela to nevonělo jako z komory.

Jaroslav Hašek

Karikatury 23.12.1909

Štědrý den 24. prosince 2019 od 22:30 hod. - kostel sv. Michaela
Děpoltovice
VÁNOČNÍ MŠE

UPOZORNĚNÍ:

**Od 23. 12. 2019 do 4. 1. 2020 bude obecní úřad z provozně -
technických důvodů pro veřejnost uzavřen.**

Děkujeme za pochopení.